

[Svend Heiselberg]

fra Cheminova med den virkning, at fisk blev forgiftet og døde, inden der blev skredet ind.

Jeg har selv som tidligere fisker fra Thybørn og formand for Thykystens fiskere allerede fra begyndelsen af 1960'erne været med til at påtale det og sende fisk til undersøgelse for at få belyst, hvad fiskene døde af. En overgang var de fisk, der var fisket i området ved Cheminova, uspiselige, fordi de havde en fenolagtig smag.

Fiskerne talte for døde øren, når de klagede. Spørgsmålet er, om det skyldes, at det er en halvstatsejet virksomhed, idet Cheminova jo er ejet af Århus universitets videnskabelige forskningsråd. Jeg vil spørge ministeren: er det således, at en offentlig ejet virksomhed behandles anderledes end en privat ejet virksomhed? Når det drejer sig om de miljøkrav, der f. eks. stilles til fiskemelsfabrikkerne, der ikke udleder gift, som Cheminova gør, men blot lugter, eller til en landmand, der har lidt overfladevand fra sin mødding, eller hvis en mindre butik ikke har håndvask, fliser, korrekt loftshøjde osv., er miljømyndighederne omgående parat til at lukke sådanne virksomheder. Når nu kammeradvokaturen efter ministerens oplysning skal inddrages, vil ministeren så lade undersøge, om de klager, der er rejst igennem årene vedrørende Cheminova, har fået en retmæssig behandling? Vil ministeren oplyse, hvem der er den juridisk ansvarlige for Cheminova?

Til slut vil jeg sige, at jeg er tilfreds med den beslutning, regeringen har truffet, om fjernelse af depoterne ved hofde 42. Jeg mener, at det er relevant, at man får fjernet dem snarest muligt.

(Kort bemærkning).

Steffensen (KrF):

Det er til hr. Anders Poulsens bemærkninger om min tilfredshed med fiskeriministeren. Hvis nu hr. Anders Poulsen havde hørt det hele, ville han have hørt, at jeg netop sagde, at jeg var utilfreds med, at fiskeriministeren havde lavet dette forbud, fordi det fremmede noget panikagtigt både herhjemme og uden for landets grænser. Men da det måske havde været med til, som andre ordførere i dag har været inde på det, at fremme den politiske beslutning om fjernelse af giftdepotet, kunne man se positivt på det.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Bølgerne er jo gået højt om Cheminova, giftfabrikken deroppe på Harboør Tange, og afsløring er kommet på afsløring. Fra at være en diskussion om nogle døde fugle er det blevet til en af de største giftskandaler i nyere tid. Der er kommet fiskeriforbud i den vestlige ende af Limfjorden, og folketinget har rystet op med 25 mill. kr. i en sparetid.

Der er ingen tvivl om, at det drejer sig om en regulær katastrofe, hvor en virksomhed er løbet om hjørner med myndigheder, og myndigheder har været alt for villige til at lade sig løbe om hjørner med. Sagen vil formodentlig få mange efterspil, ikke mindst når miljøloven skal revideres.

Men der er også en anden synsvinkel på Cheminovaproblemet. Man kan tage udgangspunkt i arbejdernes situation og ikke kun i muslingernes. Der er jo rent faktisk 500 mennesker ansat på den fabrik, mennesker, som har deres tilværelse knyttet til egen, og som er afhængige af et arbejde. Ligesom andre har de ikke råd til at være kræse, når de vælger arbejde i disse år, og det vil være noget af en katastrofe for dem, hvis resultatet af miljøsagen bliver, at Cheminova må nedlægges.

Disse arbejdere har i al den tid, fabrikken har eksisteret, levet i dette giftmiljø. Der har været og er sandsynligvis stadig væk gift i luften. Når jeg siger »sandsynligvis«, er det, fordi arbejdstilsynet, så vidt jeg ved, endnu ikke har snøvlet sig sammen til at foretage luftanalyser på fabriksområdet. Arbejderne har været underlagt en sundhedskontrol, som helt og fuldt styres af den ledelse, som vi nu ved kan handle uansvarligt med naturen. De får foretaget en helbreds kontrol deroppe, som ligger langt under niveauet for deres kolleger på fabrikker i andre lande. Disse mennesker og deres familier har vi også et ansvar for.

Vi kan formentlig ikke klare os uden kemisk industri, selv om nogle produktioner måske godt kan undværes. Det, der er vores generations opgave, er ikke at drømme os 100 år tilbage i tiden, det er at komme fremad. Vi skal lave en industri, som er menneskevenlig og naturvenlig, med andre ord: vi skal sikre, at Cheminova giver sig til at producere på en måde, så hverken miljøet eller arbejderne tager skade af det.